

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

19 лютого 2020 року

ТКАЧЕНКО О.В. Колеги, прошу сідати, будь ласка. Колеги, у нас кворум є, порядок денний вам розданий. Хто за те, щоб відкрити засідання комітету, прошу проголосувати. Хто проти? Утримався? Деякі колеги, очевидно, обговорюють поправки до Закону про ринок землі.

У нас сьогодні звіт уряду напередодні засідання парламенту. Ми запросили колег з Міністерства культури, молоді та спорту.

Пане Володимире, вам слово.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Добрий день. Дякую. По-перше, я хотів би подякувати комітету за плідну роботу, тому що за цих неповних 6 місяців багато чого зроблено. Від вас лунає конструктивна критика, яка покращує нашу роботу, і, безумовно, підтримка, яка теж покращує нашу роботу. Тобто все, що ви робите, покращує нашу роботу.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Можна, якщо ви серйозно відноситеся до моїх слів, можете. Добре, це добрий світлий жарт, але це правда, тому що для нас дуже важлива ефективна співпраця з комітетом.

Гуманітарна стратегія. Я трошки хочу сказати, що одним з головних завдань міністерства є формування та просування гуманітарної стратегії. Тобто мета цієї стратегії - це формування єдиного ціннісного поля та усвідомлення вектора розвитку кожного громадянина і держави в цілому. Ми вже говорили про це, але я хочу нагадати, що ми вважаємо, що ціннісне поле,

в якому ми розвиваємо нашу гуманітарну стратегію, воно складає такий "трикутник". Це свобода, гідність і взаємодія.

Тобто свобода - це ми вільні у виборі вектора нашого руху і несемо відповідальність за результати вибору. Тобто кожна людина повинна самостійно визначатися в цьому. Гідність - ми ставимось до себе і до інших через призму моральних стандартів. І взаємодія - ми розуміємо, що людина є часткою більшого, і ми бачимо, цінуємо та співстворюємо спільне благо. Декларація цінностей ніколи не призводить до змін. І тому дуже важливо всім нам розбудувувати нашу країну таким чином, щоб ці цінності стали обов'язковою частиною нашого життя.

Далі трошки ми хочемо сьогодні поговорити про гуманітарну стратегію теж. Значить, головна проблема майбутнього - це невизначеність. Це визначається всіма сучасними науковцями, всіма сучасними футурологами. На наш погляд, відповідь на це - це створення умов для розвитку спроможностей і підтримка громадян і організацій, які впроваджують наші цінності та розвивають спроможності.

Ми виділили основних 5 спроможностей, які й будуть формувати майбутню гуманітарну стратегію. Це невеличкий анонс того, що ми окремо хотіли би презентувати комітету як нашу 4-місячну працю і почати з вами обговорювати. Ми зараз це почнемо обговорювати в експертних середовищах таким чином, щоб вийти за пару місяців вже з законом щодо вектора розвитку гуманітарної стратегії.

Я би тут хотів трошки зупинитися на двох важливих спроможностях. Це державотворчість і спільнодія. На наше глибоке переконання, це ті спроможності, які дуже-дуже важливі в сучасній українській державі. Спільнодія - це розуміння спільного блага і дія заради цього. І державотворчість, і спільнодія, і розвиток патріотизму – патріотизму як спроможності посвячуватися інтересам України. Ми дуже довго шукали це слово і знайшли слово "посвячуватися".

Окей. Тепер вже переходимо до більш простих, рутинних речей. Я хочу нагадати наші загальні принципи. Ми говорили про те, що все, що ми робимо, повинно мати соціо-економічний вимір, що державна підтримка не є безумовним обов'язком, інклюзивність і таке інше. Значить, цільова структура, я вам трошки нагадаю, ви всі її знаєте. Значить, важливий слайд.

Як ви знаєте, міністерство в тому вигляді, яке зараз, було прийнято рішення про його утворення в вересні-місяці і з вересня-місяця по грудень ми працювали зі старим міністерством. А 1-го січня ми перейшли в нове міністерство, в нову структуру. Протягом двох місяців ми робили функціональний аналіз міністерств, в яких ми працювали, тут короткий результат цього аналізу. Ми бачимо, що тільки 9 відсотків робочого часу працівників витрачається на формування політики. І далі є розподіл робочого часу. І ми бачимо, чесно кажучи, невелику, на наш погляд, ефективність. Нам дуже важливо запустити всі наші 7 агентств. Сьогодні уряд прийняв рішення про призначення ще 4 керівників. Тобто ми сподіваємося, що найближчим часом ми закінчимо формування наших агентств.

Отже, у нас є 6 основних цілей: це приналежність, різноманітність, залученість, фізична активність і спорт, інформаційна безпека і туризм. 80 відсотків із цих цілей пов'язано з вашим комітетом.

Приналежність. Я трошки зупинюся, що це таке або які елементи входять в приналежність. Це культурна спадщина (нематеріальна, нерухома і рухома), історія і пам'ять мовою традицій, середовище та інституції. Наше завдання, яке ми бачимо, що більшість громадян, більше 50 відсотків, розуміють, усвідомлюють та поділяють візію України і стійке зростання індексу ідентичності, над яким ми зараз працюємо. І він також буде впливати на ті елементи, з якими ми постійно будемо працювати.

Що ми зробили за 2019 рік? Як ви знаєте, косівська мальована кераміка в списку нематеріальної спадщини ЮНЕСКО. Понад 1 мільйон учасників

днів європейської спадщини 2019 року - це масштабний волонтерський проект щодо згуртованості громадян навколо культурної спадщини.

Зупинення незаконної забудови. В 20 разів більше фінансових санкцій і вдвічі приписів про припинення незаконного будівництва в порівнянні з 2018 роком. Ми запустили проект розбудови репутації України та дорожньої карти формування бренду. Восени ми презентуємо перші результати.

Розроблено нові програми Українського інституту книги по залученню до читання близько 1 мільйона дітей та молоді. Ми сфокусували роботу інституту на розвитку навичок читання і літератури для читання для дітей, молоді.

Прийнято велике рішення для нашої країни про створення Музею сучасного мистецтва і утворення нових агенцій. Три важливих законопроекти за цей час були зроблені. Перший – це щодо збереження традиційного характеру середовища та протидії хаотичній забудові. Він проходить зараз погодження в Кабінеті Міністрів. Сьогодні ви будете розглядати ратифікацію Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурної цінності у разі збройного конфлікту, ратифікація якого (протоколу) дозволить нам більш ефективно захищати культурні цінності, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях. І Закон щодо української жестової мови теж сьогодні будуть розглядати. Сьогодні буде звіт і короткий план, щоб ви розуміли, чим ми будемо займатись найближчим часом.

Значить, я вже сказав, анонсував на початку, що нам важливо в першому і другому кварталі затвердити гуманітарну стратегію розвитку України і затвердити це у вигляді закону. І ми запускаємо культурний барометр, тобто періодичні дослідження з ідентичності українців, які будуть доступні всім в онлайн режимі. Ми вже закінчили, запускаємо тендер щодо запуску безкоштовної онлайн платформи з вивчення української мови і дуже важливий для нас також проект – це створення умов для захисту місць

пам'яті національного та міжнародного значення і встановлення спеціальних охоронних режимів їх територій.

Ми вже в цьому році, в січні, розширили буферну зону ЮНЕСКО. Вона в Києві зараз складає, збільшилась на 100 гектарів, в неї включені схили Дніпра, вулиця Прорізна, вулиця Хрещатик і застосовано 9 режимів використання висотності. Тільки що закінчила роботу інтерактивна місія ЮНЕСКО в Україні і вони дуже схвально віднеслись до всіх ініціатив міністерства і взагалі те, що було зроблено за цей період, їх приємно надихнуло.

Ми в цьому році повинні створити електронний реєстр культурної спадщини. Ми починаємо реставрацію Будинку органної музики, костелу Святого Миколая. Реставрація приміщень Національного заповіднику Софія Київська, фортеця Хортиця, костел Святого Марка в Белзі і добудуємо вже музей в Кам'яній Могилі, ця добудова дозволить нам включити Кам'яну Могилу теж в спадщину ЮНЕСКО, ратуші 1811 року в Бережанах та інших об'єктів. Загальна сума коштів, яка буде скерована на це, 122 мільйони гривень.

Ми плануємо розблокувати та продовжити будівництво Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні і Музею Революції Гідності і продовжуємо будувати Національний музей жертв голодомору.

Зараз розпочата робота над публічним обговоренням концепції комплексного розвитку Бабиного Яру, яка була створена Національною академією наук. Ми сподіваємось, що найближчим часом ми її обговоримо і затвердимо. І також важливою частиною є імплементація положень Нікосійської конвенції 2017 року про загрозу культурній спадщині.

Тут також з цікавого, то це те, що ми вперше, напевно, за десятки років почнемо закупувати твори мистецтв у державної частини музейного фонду. І ми вирішили орендувати на 20 років у центральній локації Арсеналу на бієнале місце для промоції України.

Для вас буде цікаво – це список законопроектів, я не буду на них зупинятись, які ми плануємо в цьому році разом з вами розробити і напрацювати, і сподіваємось, Верховна Рада їх прийме.

Різноманіття і доступність. Значить, тут в нас такі наступні блоки, як мистецька освіта, музика, театр, мультимедійні технології, реклама. Головний показник – це збільшення вдвічі залученості громадян до культурних практик і підвищення частки культурно-креативного продукту до 7-8 відсотків в ВВП.

Що вже зроблено? Ми розробили концепцію інклюзивної мистецької освіти. Ми зробили велику потужну роботу щодо інвентаризації та моделювання базової мережі закладів культури місцевого рівня. Ми підготували до ратифікації Угоду про спільне виробництво аудіовізуальних творів між Україною та Канадою. Прийняли Закон України про приєднання до європейського фонду "Єврїмаж", багато про це говорили, що дозволить Україні долучитися до досвіду та фонду в 25 мільйонів євро.

2020 рік – це перезапуск реформи мистецької освіти. Вона вже перезапущена і ми в цьому році плануємо її потужно популяризувати та доробити таким чином, щоб закінчити перший етап цієї реформи.

Для нас дуже важливо внести зміни в освітні програми, тому що на сьогоднішній день освітні програми не враховують потреби ринку праці. Ми плануємо запуснути інклюзивні програми в п'яти мистецьких школах і коледжах, подивитися, як це буде працювати і розповсюдити цю практику на всі мистецькі школи. Тому що інклюзія є частиною нашої стратегії. І тут ще багато чого, я не буду зараз так зупинятися.

Трошки про читання на 2020 рік. У нас великий проект з Міністерством освіти і науки щодо вивчення читацьких вподобань в школах, для того щоб з 2021 року почати корекцію викладання і списку літератури, яка вивчається в школі. Ми введемо вперше 7,5 тисяч книжок шрифтом Брайля. І, безумовно,

великим проектом є початок видання 16-томника творів Лесі Українки до 150-річчя від дня народження.

Також тут перелік законопроектів, які ми плануємо прийняти в цьому році разом з вами.

Залученість. Молодь, українці мають можливість брати активну участь у суспільному житті. Якщо казати про 19-й рік, то тут в нас започаткована найбільша в Східній Європі програма внутрішньої мобільності молоді. Вперше Україна виділила просто неймовірні гроші на цю програму: 500 мільйонів гривень. Ми плануємо, що буде 100 тисяч молодих людей учасниками, а взагалі залучених всіх буде близько півмільйона громадян. Ми навесні вже запускаємо пілот цієї програми.

Також ми створили програму створення сучасних молодіжних просторів, і також плануємо, в разі знаходження фінансування, запустити її також в пілот в 2020 році.

Трошки про 2020 рік, а я вже перейшов до 2020 року. Тут три закони, які ми пропонуємо розглянути і прийняти. "Фізична активність і спорт" - я пропущу, тому що це інший комітет. Але скажу, тому, що міністерство об'єднане, ми змогли залучити мовника до висвітлення Олімпіади, і по нашим розрахункам охоплення громадян інформацією про Олімпіаду збільшиться в 2-3 рази.

Інформаційна безпека. Ви знаєте, ну, чули, напевно, про Закон про дезінформацію, про протидію дезінформації.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. На жаль.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Чому "на жаль"?

В'ЯТРОВИЧ В.М. У нас тут (не чути) ставлення до цього закону.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Суспільство обурене? Ну, не знаю. У нас діалог з суспільством (і обуреним суспільством, і не обуреним). Є різне суспільство. Що, що?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Більшість присутніх і ви живуть в різних суспільствах.

ТКАЧЕНКО О.В. Колеги, у нас для обговорення передбачено інший час. Будь ласка.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Добре.

Значить, наше завдання – це зменшення вдвічі обсягу маніпулятивного контенту та його споживання. Для нас важливе зростання до 50 відсотків частки громадян, здатних ідентифікувати дезінформаційний контент, збільшення вдвічі обсягу контенту в інформаційному просторі ТОТ і обсяги й частка приватних українських телевізійних коштів в сфері кіно також ми розраховуємо, що буде збільшення.

Значить, що зроблено з боку нас вже? Тобто ми розробили концепцію виявлення, аналізу, протидії дезінформації в інформаційному просторі України та моніторингу аналітичного центру. Ми сподіваємося, що ми його запустимо в першому кварталі. Ми протестували технічні рішення щодо донесення нашого сигналу на тимчасово окуповані території. Ми зробили вперше звіт за 5 років ефективності витрачання державних коштів на кінематографію. З вашою допомогою нам вдалося всім разом збільшити фінансування суспільного мовника на 70 відсотків. Ми вважаємо це великим кроком до розбудови демократичних інституцій. І розроблено законопроект щодо забезпечення національної інформаційної безпеки та права на доступ до достовірної інформації.

2020 рік – це вже запуск каналу. Ми плануємо запускати 1-го березня. І прийняття Закону щодо захисту національного інформаційного простору і запуск програми підвищення медіаграмотності.

Щодо розвитку українського кіно. Була затверджена в минулому році нова система "cash rebates", яка дозволяє від 25 до 30 відсотків повертати витрат, понесених на території України іноземними виробниками. Ми підвищимо прозорість функціонування всієї галузі. Для цього буде введена система "електронний квиток". Буде видно, скільки яка картина заробляє в системі кіно-театральній. І ми повинні розробити й затвердити концепції державного, приватного партнерства з метою реновації Національної кіностудії імені Олександра Довженка.

Тут законопроекти також, які необхідно прийняти, на наш погляд, які ми розробляємо для того, щоб вирішити ті проблеми і виклики, які перед нами стоять.

Туризм. Як ви знаєте, туризм перейшов до нашого міністерства з 1 січня. Наше завдання – збільшити кількість туристів від 500 тисяч до 1 мільйона на рік. На сьогоднішній день у нас тільки створюється ця інституція в міністерстві, виділена безпрецедентна сума грошей - 240 мільйонів гривень, вона буде витрачена на декілька великих напрямків. Це визначення дестинації і формування продукту для популяризації як у світі, так і всередині. Це створення єдиного інформаційного порталу українського, орієнтованого як на внутрішній, так і на зовнішній туризм. І запуск в цьому порталі безпекового блоку, який дозволить туристам іноземним у будь-який час отримати зрозумілою мовою, їхньою мовою, поміч, допомогу від держави. І ми плануємо спростити, провести візове послаблення з такими країнами, наприклад, як Індія, яке, на наш погляд, суттєво збільшить кількість туристів.

Ну коротко це все. Є у вас детальний звіт, він от так от виглядає, у кожного, ми поклали на стіл. Ви можете його прочитати і задати питання.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Колеги, пропонується наступний порядок обговорення. Якщо будуть запитання - до 1 хвилини. Виступи - до 2 хвилин. І після цього будемо приймати рішення.

Зі свого боку хотів би сказати наступне. Міністерство, ми маємо справу з профільним для нас міністерством, яке, я вважаю, є дуже сміливим. Поза тим, що вони взяли на себе проблему об'єднання кількох напрямків згідно з багатьма європейськими практиками, вони активно включилися в роботу по цих напрямках. І ми бачили вже не тільки плани, що було б природно для цього міністерства, яке тільки починає свою роботу, але і вже багато справ, які вони зробили.

Зі свого боку також хотів би зазначити, що ми, в принципі, задоволені рівнем співпраці. Міністерство активно співпрацює з комітетом, вони часті гості у нас в комітеті. Тому я буду бажати вам зі свого боку, щоб ці плани, які були намічені, були втілені під час вже фінального звіту уряду за рік, який буде восени, а наразі це попередній звіт. Тому, в принципі, можемо зараз обмінятися точкою зору. Просто хотів би зазначити, що це фактично так - на півдорозі, перевірка шляху, на який стало міністерство.

Колеги, прошу.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Запитання, так, можна? Шановний пане Міністре! Запитання найпростіше - з точки зору організації роботи міністерства. Втретє ми говоримо на комітеті і втретє я це питання ставлю, але вже пройшло майже 6 місяців вашої роботи без одного тижня. Тож все таки: скільки людей зараз працює в Міністерстві культури, молоді та спорту? Це перше питання.

ТКАЧЕНКО О.В. Ви, пане Юрію, спізналися. Він розповідав.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ну можливо, але не було, було ...

ТКАЧЕНКО О.В. Було-було.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ну я не спізнився. Я прийшов вчасно. Чомусь комітету вчасно не було, тому я перепрошую, я був рівно о 14.30.

ТКАЧЕНКО О.В. Ну в той момент, коли ви уходили, про це інформація була.

ПАВЛЕНКО Ю.О. І друге питання. На якій стадії виконання публічного доручення Президента України Володимира Зеленського щодо реорганізації Міністерства культури, молоді і спорту, яке він надав Прем'єр-міністру України?

Дякую.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Дякую, Юрію. Я почну з доручення. Було доручення вивчити ситуацію щодо доцільності розділення міністерства. Я свої аргументи Прем'єру виклав і можу їх ще раз повторити. Я вважаю, що це недоцільно на сьогоднішній день, тому що ми півроку об'єднувались. Ми за півроку до початку Олімпіади створили агентство спорту, всі агентства, тобто нам треба завершити цю інституалізацію нашу. І те, що я показував сьогодні, в нас 9 відсотків, тільки 9 відсотків було витрачено часу працівників на політики, нова структура міністерства дозволить потужно працювати по всім напрямкам.

Щодо кількості людей, то на сьогоднішній день міністерство заповнено на 57 відсотків, у нас мінус десь 120 людей. Зараз оголошені конкурси, ми набираємо новий штат. Це пов'язано з тим, що фактично міністерство нове, тобто ліквідовані ті міністерства і вже об'єднались вони в одне міністерство з

1 січня, до цього ми працювали в старих структурах, і тому нам треба 2-3 місяці, щоб набрати людей і вийти на повну потужність.

ТКАЧЕНКО О.В. Дякую.

Пані Євгенія, пані Констанкевич.

КРАВЧУК Є.М. Два питання щодо програм, які заплановані. Питання по програмам обміну для молоді. Ви сказали, що стартує навесні. Весна через 2 тижні настане, чи є якась конкретика? Можливо, пілотні регіони, можливо, запланована якась окрема презентація цього проекту, бо дійсно дуже хороший проект, ми його підтримуємо і закладене фінансування теж доволі суттєве. Це перше.

Друге. Стосується центру моніторингу інформаційного поля, який має виявляти інформаційні загрози 24/7. Який статус по цьому проекту? Коли він запусниться? Можливо, він якимось в тестовому режимі працює і як це буде корелюватись з діяльністю РНБО і Нацради з питань телебачення і радіомовлення?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Дякую.

Я почну з відповіді на питання щодо мобільності молоді. З березня почнеться реєстрація учасників, ми можемо вам презентувати всю цю програму. Я думаю, що вперше, напевно, я вперше бачив таку залученість громадянського суспільства до розробки програми. Ми залучили, я думаю, всі потужні відбору до пласту організацій, які разом з нами розробляли цю програму. Якщо коротко, основа цієї програми: місцеві громади готують програми. Є загальна концепція цих програм, в цих програмах є обов'язковий один волонтерський день, один день знову таки "культурний", один день взаємодії. Всі роблять спільний проект і далі повертаються додому і теж роблять проект. Це так, якщо дуже коротко.

Тобто це програма не просто туристична, це програма така розвиваюча, яка розширює горизонти розуміння різних аспектів життя. Ми ставили перед собою завдання, щоб молодь зрозуміла, що молодь має право і повинна формувати свою систему координат. У нас є вже презентація цієї програми. Ми з радістю, коли комітет скаже, презентуємо її і детально з вами обговоримо. Це до першого питання.

Щодо центру. Це цивільний центр, його завдання не просто виявляти загрози, як дезінформація, а в тому числі розуміти... Як працюють сьогодні росіяни, просто коротко скажу – вони створюють наратив, а далі під цей наратив вони шукають новини, і вже новина в наративі, навіть незначна новина, вона таким чином збільшують, що вона повинна підтримувати наратив. Наприклад, у них є наратив, що Україна – держава, яка неспроможна бути державою. І будь-яку інформацію вони знаходять у суспільному полі, вони її трактують, якщо її можна притягнути навіть за вуха, до цього наративу.

Наше завдання: а) інформувати суспільство про існування таких загроз, тобто це буде регулярна інформація; б) у нас є цивільна частина, і є нецивільна частина – це те, що координація з РНБО, це менш цивільна частина. Я зараз буду говорити тільки про цивільну частину.

Наше завдання, це моніторинговий центр – надавати всебічну інформацію громадянам щодо маніпулювання дезінформацією, втручання, як розвивається навчання і таке інше, ми знаходимося зараз у стадії закінчення проектування цього моніторингового центру. Ми думаємо, що за 2-3 місяці ми його запустимо. Це не тільки моніторинговий, не просто моніторинг як звіт, в ньому не так багато цінностей, як в розумінні що з ним далі робити.

Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Пане міністре, насамперед, дякую вам за презентацію звіту і візії роботи Міністерства культури, молоді і спорту у

2020 році. І в контексті уже налагодженої співпраці між комітетом і міністерством я б хотіла вас попросити про відповідь на кілька питань.

Перше. Це стосується мистецької освіти. Ви сказали про те, що вона в пріоритеті буде на 2020 рік, і ми вам за це дякуємо. І хотіли б уточнення. Скажіть, будь ласка, чи будуть враховані пропозиції комітету, які ми напрацювали в 2019 році і зверталися до міністерства з проханням, щоб вони були імплементовані у роботу міністерства?

І друге питання стосовно інклюзивної освіти в мистецькій освіті. Чи розроблені умови конкурсу, внаслідок яких буде визначено тих 5 пілотних мистецьких шкіл, де буде впроваджена інклюзивна освіта. Оскільки на комітет уже надходять пропозиції від мистецьких шкіл, і ми б хотіли почути, що це буде за порядок.

Третє питання стосується Лесі Українки. Ми вам дуже вдячні за те, що ви взяли це питання під свій особистий контроль, що у нас з вами відбулися спільні наради і що бачення, як реалізувати, власне, цей проект амбітний, національний проект, у нас збігається.

Хочу поінформувати, що ми рухаємося. І, власне, сьогодні ще відбудуться наради в Інституті літератури, університет Лесі Українки уже сформував колектив із 30 людей, який готовий напрацювати рукописи Лесі Українки до видання. Я буду просити вас, щоб і надалі ви були патроном цього проекту, оскільки терміни дуже стислі: у нас уже навіть немає року, у нас практично 8 місяців до 1 листопада. І ви анонсували, що ми готові будемо 6 томів уже в цьому році здавати. Ми дійсно готуємося 6 томів уже покласти вам на стіл, Інституту книги в цьому році. І кошти великі на кону – це кілька мільйонів гривень, 10. Тому дуже потрібне ваш контроль персональний. Це друге питання: як ви це бачите?

І третє питання. Комітет учора провів друге засідання, яке стосується писанки: про включення її до списку Національного переліку творів нематеріальної культури. І, власне, були внесені зміни, пропозиції від

міністерства, ми підготували ці матеріали і просимо вас на основі того протоколу, який провела вчора робоча група нашого комітету, провести позачергове засідання експертної групи. Рішення наше підкомітетом ми вам передамо на міністерство.

Дякую.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Дякую.

Я почну з писанки. Ми, безумовно, проведемо експертну раду і поговоримо. Дуже багато залежить від якості досьє, яке готується на кожную нематеріальну спадщину. На сьогодні дуже якісно підготовлено досьє на орънек - кримськотатарський орнамент, і ми плануємо його внести в цьому році до переліку. І вважаємо, що ми отримаємо висновок ЮНЕСКО, що він внесений до нематеріальної спадщини України.

Тому ми тільки із задоволенням. У нас є декілька проектів, які в цьому році готують досьє, і ми бачимо, як змінюється ситуація по покращенню якості досьє.

Що стосується Лесі Українки. Так, безумовно, ми включаємо всі ресурси. В принципі, ми в тому числі і в Держкіно на конкурсі будемо враховувати те, що буде 150-річчя Лесі Українки і в системі буде "зашиито", що картинам і серіалам, які будуть до цієї тематики, будуть додаватися бали таким чином, щоб ми на 21-й рік вийшли з великою комунікацією. Це друге.

І третє, щодо мистецької освіти. Безумовно, ми будемо в консультаціях з мистецькими школами визначати критерії, по яким школи можуть долучитися до проекту інклюзивності. Тому що нам треба перевірити різні аспекти і подивитися, як це працює, як люди, які потребують інклюзивного відношення можуть навчатися в цих школах, які викладачі. Тобто взагалі, як це все буде відбуватися. З цього всього будуть виходити умови залучення до цього проекту.

Щодо ваших зауважень щодо розвитку мистецької освіти. Наскільки я знаю, ви в тісному контакті з Іриною Подоляк. Я не чув ніяких великих розходжень в цьому, тому я не бачу і проблем, щоб в основному підтримати ваші пропозиції. Але це зараз робочий процес, наскільки я знаю.

ТКАЧЕНКО О.В. Колеги, я перепрошую. Я хотів би нагадати, у нас ще один міністр зі звітом. У нас 3 запитання і будемо відпускати одного і просити іншого. Добре. Дякую.

Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене виступу не буде. У мене тоді буде декілька запитань, пакет запитань. Може, ви запишіть. Перше – це те, що прекрасна презентація, але є реалії. От до нас звертаються представники львівського мистецького вузу найбільшого, Харківського інституту дизайну про те, що вони не отримують зарплатню у зв'язку з передачею їх з одного відомства до іншого: з Міністерства освіти до Міністерства культури. Три місяці, от підказує колега, люди гроші не отримують.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Можна я відразу відреагую?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Можна.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ви знаєте, що я противник дезінформації, а дезінформація в основі має неправдивий факт.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, чекайте!

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ні, ви чекайте! Можна?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колега запитала вас...

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Є факт.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ні, можна я закінчу, Миколо?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну, факт, що вони отримують зарплату?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Можна я? Ну, ви ж хочете відповідь отримати чи не хочете?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я хочу відповідь, а не лекцію про дезінформацію. Я відповідь від вас хочу.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Да, я хочу відповісти в такий спосіб, в який я зможу відповісти. Так от, лекція про дезінформацію є частиною моєї відповіді. Прошу поважати відповідаючого також. Так от, вони не отримують зарплату за січень, це правда, і нам дуже соромно за це. Це пов'язано з бюрократичними процедурами. Ми на контакті зі всіма ректорами, ми пояснили це. Сьогодні уряд затвердив рішення про передачу, от тільки от, сьогодні, і нам треба, я думаю, тиждень, 8, 9 днів для розблокування оплати. Вони отримають заробітну платню і за січень, і за лютий (ну, частину - аванс), я сподіваюсь, до кінця лютого. Ми робимо все, щоб це було, і нам дійсно дуже-дуже неприємно, що така ситуація склалася.

Дякую.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Добре.

Давайте тоді в такому бліці, щоб час не займати, але у мене декілька питань, просто вони короткі всі. АТР: програми затверджені? Вирішене це питання чи ні?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. По АТРу. Як ви знаєте, збільшене фінансування АТРа з 35 до 50 мільйонів. Асигнування виділені АТР, АТР не може ними скористуватися, тому що закон вимагає від АТРу проведення публічних закупівель. Вчора була нарада в Мінекономрозвитку, з Мінфіном, АТРОм, нами. Ми поки що не знайшли рішення, як прискорити цю процедуру. Тобто АТР повинен почати формат публічної закупівлі програм, які він транслює в ефірі. В принципі, в цьому немає нічого надзвичайного, це повинно було бути ще 4 роки тому.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Знову, Володя, я теж хочу коректної відповіді, вибачте.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Я ж відповідаю повністю, як є, от всю правду розказав.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я знаю про це, я знаю про те, що...

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Гроші він отримає після...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дві складові: перше – публічні закупівлі, які від них вимагали, друге – не підписаний вами паспорт бюджетної програми. Я вас запитав про вашу частину цієї роботи. Очевидно, вони мають зробити те, про що ви кажете.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Паспорт бюджетної програми готовий, він не впливає сьогодні на отримання грошей конкретним телеканалом.

В'ЯТРОВИЧ В.М.. Як не впливає? Вони ж не можуть...

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Зачекайте! Ще раз, зараз причина того, що вони не можуть отримати, не паспорт, а неможливість проведення публічних закупівель. Більше того, в паспорт вносяться... *(Шум у залі)* Це так, це сто відсотків так. І я можу посперечатися на що завгодно, що це так в даний конкретний момент часу.

ТКАЧЕНКО О.В. Колеги, я хотів би нагадати, у нас хронометраж, точніше, регламент обговорення – до пів на четверту, тому що ми потім маємо відпустити Міністра соціальної політики.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте! Добре. Я тоді підряд всі запитання поставлю, бо міністр хотів відразу, їх вже небагато.

ТКАЧЕНКО О.В. Давайте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ще одне запитання, яке стосувалося Інституту книги. Воно стосувалось того, чи підписані програми, які були в них в плані, які стосуються перекладу, придбання книжкової продукції. Чи станом на сьогодні затверджене положення про ці програми і де з цим положенням можна ознайомитися? Це важлива історія, тому що вони теж не можуть почати працювати, а у вас у плані сказано, що програми, спрямовані на залучення до регулярного читання понад одного мільйона дітей та молоді і так далі, виявлення читацьких уподобань. Програма є в Інституті книги. Ви

маєте затверджувати положення про них. Хотілось би побачити це положення, затверджене вами.

Останнє. Ви знаєте, що у нас інформаційна ситуація катастрофічна. Про АТР сказали, іномовлення як такого немає, великі канали виключили відкриті пакети, закодувалися, і фактично на Сході в людей, де у них завжди стояли 2 тарілки, і вони робили вибір між телебаченням російським і телебаченням українським, зникло українське телебачення як альтернатива. Люди, які працюють у медіа, розуміють, що перегляд цих великих каналів впало десь відсотків на 20.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Миколо, ви, як телевізійник, прекрасно розумієте, що це рішення не до міністерства, це рішення приватних телеканалів. У нас буде окреме засідання, ми викличемо сюди представників індустріального комітету: розібрати це питання.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це рішення, яке стосується державної інформаційної політики. В країні-агресорі, наприклад, заборонено кодувати частину загальнонаціональних каналів навіть комерційних. Така сама річ, яка регулюється регуляторами в кожній європейській країні, підтримується Суспільне мовлення, яке створює альтернативу. Цю політику, і я зараз без претензії кажу до міністра і до міністерства, я просто хочу, щоб ми почали думати над цією політикою, і щоб міністерство, яке за це відповідає, а не приватні канали, її сформувало і передбачило у програмі.

ТКАЧЕНКО О.В. Я тому і пропоную на наступному засіданні окремо це важливе питання обговорити. Воно дійсно важливе.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Питання було до нього.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Я можу відповісти. У минулому чи позаминулому році у всіх каналів, які сьогодні закодувалися, у ліцензіях з'явилося право на кодування, в кого не було. Тому це питання можна задати в першу чергу Національній раді з телебачення і радіомовлення, яка затвердила можливість кодування цим каналам.

А щодо конкретних відповідей, у вас буде нарада, і ви почуєте і цифри, і є цифри, в принципі, по російському дивленню в Україні, вони всі, ну, це можливо подивитися.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. А ваша візія політики в цьому контексті?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Знаєте, є швидка, проста відповідь, є складна відповідь. Вам яку?

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Правдиву.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Добре. Тоді складна. Є 4 мільйона домогосподарств, які дивляться супутник на сьогоднішній день. Очікування експертів, що кількість домогосподарств, які відійдуть від супутника, буде складати більше 3 мільйонів. Тобто на супутнику залишаться мільйон домогосподарств. Це означає, що 3 мільйона наших громадян перестануть мати доступ до російських телеканалів, якщо так, в сухому залишку. Це перше.

Друге. Я потім повернуся до цього мільйону, який залишився. Кодування збільшить можливість українських платформ щодо створення українського контенту, тобто кількість українського контенту на території України повинно збільшуватися від цього, це збільшить кошти, тобто є економічний механізм з приводу цього.

Далі. Канали інформаційні незакодовані. А щодо цього одного мільйона, є таке розуміння, тобто з панелі Нільсена, яка міряє телевізійний простір, можна побачити, скільки в середньому домогосподарство дивиться російське телебачення, скажімо так. І є таке поняття, як "хевів'ювери", тобто люди, які багато дивляться вже сьогодні. І є припущення експертів, що оці "хевів'ювери" і залишаться в цьому одному мільйоні, вони будуть складати основну частку. Тобто вони як дивилися, так і будуть продовжувати дивитися. От така складна відповідь.

Тобто з точки зору розвитку, довгострокового розвитку, контентного інформаційного розвитку суспільства, я не бачу в цьому великої загрози.

ТКАЧЕНКО О.В. Пан Сушко, будь ласка. А потім ви.

СУШКО П.М. Добрий день, пане міністре. Ви у своїй доповіді сказали, що плануєте розвивати туризм. А як ви плануєте розвивати кінотуризм? І я сподіваюся, що ви приділите увагу діяльності кінокомісії, які зараз створені не у всіх областях, але це є потужний механізм для залучення якраз кінотуристів з усього світу. Тому я просив би, я мав зустріч з кінокомісіями вже в Держкіно, вони дуже хочуть працювати, це такі великі ентузіасти, їм потрібна допомога. Я прошу вас створити відділ при Держкіно як центральний, координуючий кінокомісії, щоб вони могли їх координувати та допомагати.

Дякую.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Дякую.

Ви, в принципі, відповіли на своє питання. Нам необхідно мати кінокомісії, які будуть тим інструментом, який дозволить збільшувати кінотуризм, те, що ви назвали. Так? Плюс це активна позиція Держкіно щодо

залучення іноземців до знімальних програм, які ми запустимо. Так, це все в планах, ми працюємо.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Пан В'ятрович. Після цього обговорення закінчуємо.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ТКАЧЕНКО О.В. Перепрошую, тоді ми змушені будемо перервати... У нас не дуже багато вибору. Я потім запропоную після запитання пана В'ятровича.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А чому небагато вибору, коли уряд звітує, і це звіт уряду? Ми в комітеті не можемо це зробити? Ми нікуди не спішимо. Це робота. *(Шум у залі)* Перенесемо звіт, не будемо голосувати, якщо у нас немає змоги.

ТКАЧЕНКО О.В. Я перепрошую. По-перше, давайте домовимось про регламент. Ми скільки будемо заслуховувати звіт уряду? Скільки часу ми на це відведемо? Я думав, що нам достатньо буде години. Ми спізналися на 10 хвилин, а обговорюємо зараз 50 хвилин. Ваші пропозиції стосовно регламенту? Годину, дві, три? Чи стільки, скільки ми "землю" приймаємо?

В'ЯТРОВИЧ В.М.. Ну якщо йдеться про обговорення, власне, звіту Міністра культури...

ТКАЧЕНКО О.В. Ні, я не проти. Я перепрошую. Я з поваги до міністра Скалецької, якій потрібно йти на їхній профільний...

(Шум у залі)

ТКАЧЕНКО О.В. Соколовської, Соколовської. Господи, перепрошую.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Але Скалецьку ви теж поважаєте.

ТКАЧЕНКО О.В. Так, Скалецьку теж поважаю. Через те, що потрібно йти на профільний комітет, намагаюся якимось чином втиснути два звіти двох міністрів. І через це якимось чином намагаюся влаштувати всі сторони, для того щоб ми встигли заслухати. Тому давайте визначатися. Якщо ми, перепрошуємо, залишимо пана Бородянського, ми відпустимо, так, пані Юлію для того, щоб ми могли дослухати пана Бородянського. Ну є такий варіант.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У нас до пані Юлії, я так думаю, багато питань немає, ми беремо до відома. Правильно?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ми із задоволенням...

ТКАЧЕНКО О.В. Тоді, пане Володимире, почекайте, ми до вас повернемось. Будь ласка, Тетяно.

РЯБУХА Т.В. Так, добрий день усім.

Пані Юліє, я дякую вам за те, що ви знайшли час, враховуючи те, що ми не профільний комітет, але все ж таки в предметах відання є і вашого комітету. Тому я повністю підтримую і члени нашого комітету ваші основні

напрямки роботи і цілі, що за сім'ю і таке інше. Але питання деінституалізації для нас дуже болюче. Тому я знаю, що у вас створена координаційна рада з питань деінституалізації. І в грудні уже було перше засідання, так? То на коли планується друге засідання? Тому що члени комітету з радістю хотіли б долучитися до цих проблем. Тому що проблеми дійсно є і у патронатних сім'ях, як ви говорите, да, які потрібно створювати, налагоджувати. Тому хотілося б трошечки більшої комунікації.

І також мене цікавить проект плану заходів "Реалізація Національної стратегії реформування системи інституційного догляду". Тобто більш детально з вами зустрітися і проговорити. І члени комітету також висловлюють вам, скажімо, прохання до більш дієвої комунікації. Дякую вам за звіт і чекаємо зворотного...

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. *(Не чути)*

РЯБУХА Т.В. Чекаємо. Чекаємо на запрошення. Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Так. Павло.

СУШКО П.М. Пані Юліє, дорого дня. Я зараз буду йти на комітетські слухання на тему "Реформування спеціальних заходів освіти України та стан впровадження інклюзивної освіти, проблеми та шляхи вирішення". Там така є проблема, всі її знають, під гаслом "закриття інтернатів" закривають інтернати для дітей з нозологіями. І однаковий загальний підхід до реформування всіх закладів – це ключова помилка, яка зроблена під гаслом створення системи, яка забезпечить догляд і виховання дитини в сімейному або наближеному до сімейного середовищі. Проблема дітей з нозологіями не в тому, що вони всі позбавлені батьківського піклування, хоча такі діти і є в

таких спеціальних школах, і їх усиновлення не вирішує проблему навчання, для таких дітей важливо, де вони будуть навчатися і чому навчатися.

Тому я також вас прошу розібратися в цій проблемі: саме дітей з важкими нозологіями, і під одне гасло інклюзії не робити такі кроки. Ми коли закриваємо там програми, що ми до 2026 року повинні закрити всі ці спеціальні заклади і впровадити інклюзію в школи. Наприклад, якщо дитина, яка не бачить зовсім, як вона може навчатися в загальній школі? Школа ця не пристосована для навчання дитини. А інтернат, чому саме інтернат може бути?

Наприклад, харківський інтернат, комунальний заклад імені Короленка, який знаходиться в Харкові, він навчає дітей зі всієї України. І, наприклад, якщо це навіть харківська дитина, яка проживає в місті Куп'янськ, 130 кілометрів від Харкова, батьки не можуть щоденно возити дитину 130 кілометрів до цієї школи. Тому вони мають можливість залишити дитину на навчання і на вихідні дні забирати її. Тому "під одну гребінку" гребсти не треба, я вас дуже прошу.

Дякую.

РЯБУХА Т.В. Я вибачаюсь, але наголошую на цій реформі, тому що деінституалізація - дуже проблемне і важке питання. І ми б хотіли активно приймати теж участь, бути у співпраці разом з вами.

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. *(Не чути)*

СУШКО П.М. Я ж кажу, що проблема для цих дітей, не є проблема, що вони позбавлені батьківського піклування і не живуть в сім'ях, для них важливо, де вони навчаються і що вони отримують, яку освіту. Саме це.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Юрію, пане Боблях і ми завершуємо. Дивіться, у нас два міністри і ми не встигнемо, або давайте прийmemo рішення, що ми перенесемо їхні звіти.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене коротке побажання. В принципі закривати рот опозиції некрасиво, пане голово.

ТКАЧЕНКО О.В. А хто закриває?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви. Я хочу висловити побажання до міністра і маю на це право під час обговорення звіту уряду.

ТКАЧЕНКО О.В. Тоді в порядку черги постоїте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Звичайно, в черзі, посиджу в черзі. Я ж поза чергою не прошу вас.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Юрію, будь ласка.

ПАВЛЕНКО О.Ю. Шановна пані міністр, от я вас дуже прошу, будете казати "діток, дітки", буду вас називати міністерка, бо ви теж мила і симпатична. Тому давайте бути коректними з точки зору визначення категорій, бо ви в даному випадку міністр, а не симпатична. *(Сміх у залі)* Тут якраз, щоб не було сексизму і дискримінації.

Із позитивного. Насамперед хочу вам дійсно подякувати, що за час вашої роботи ми мали можливість провести достатньо предметну і професійну дискусію щодо тих проблем, які є в міністерстві в сфері захисту прав дитини різних категорій, за які, власне, ви відповідаєте, і я впевнений, що ця дискусія, вона була недаремною.

Крім того, якщо навіть оцінювати вчорашнє рішення Кабінету Міністрів з точки зору визначення критеріїв оцінки обласних державних адміністрацій, то там значна частина пунктів стосується якраз стану дитинства в кожному конкретному регіоні. Це теж, певним чином, є ставлення уряду до проблеми захисту дитини, за яке, власне, відповідає міністерство. Також хочу подякувати, що ви взяли за основу мій законопроект, який стосується кримінальної відповідальності за втягування дітей в збройні формування, хоча і на 90 відсотків ви взяли, чомусь викинули статтю 97, яка передбачає, власне, захист самих дітей, тобто кримінальна відповідальність тих, хто втягує, залишили, а от захист дітей чомусь забули.

Із зауважень. На жаль, достатньо, знаєте такий, якби це сказати гарним словом, достатньо негрунтовний звіт за це перше півріччя. На жаль, багато проблем просто не знайшли свого відображення, починаючи від теми демографії, це взагалі в звіті уряду немає про демографію, хоча вона визначена була в програмі як один із ключових пріоритетів, жодного слова. Народжуваність, смертність, міграція, немає цієї проблеми для уряду чомусь і це показує цей звіт, який ми отримали.

Наступне. На жаль, і це, власне, стосується обох міністерств, повністю вилучена тема, яка стосується реінтеграції Донбасу, тема миру і ролі та місця міністерства в цій проблематиці, зокрема, якщо ми говоримо про Міністерство соціальної політики, це діти, які постраждали від військових і збройних конфліктів. На жаль, в звіті я не знайшов жодного слова і вашого бачення.

Усиновлення. До речі, жодного разу не згадується ця тема. Ну, можливо, я не дочитався, але я не знайшов. В контексті якраз реалізації і ратифікації Гаазької конвенції тут важливо було б побачити в першу чергу не саму конвенцію, а законопроект про імплементацію Гаазької конвенції. Поки що його немає. Ну, будемо дивитись, тоді можна буде дискувати.

Крім того, надзвичайно складне питання і важливе – це хто забезпечує виконання рішень і дії на місцях. Кадрове забезпечення, наприклад, Служби у справах дітей, воно, на жаль, є сьогодні недостатнє. А це теж жодним чином в звіті...

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. *(Без мікрофону)* доларів на навчання за рахунок того банку, про який говорилося

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ну, я не знаю про мільйон доларів, але ми говоримо про кадрове забезпечення, хто виконає всі ті функції, які сьогодні лежать на міністерстві. На жаль, із тих планів навіть, які ви ставите, просто нема кому виконати їх безпосередньо на місці.

Окремо тема, яка стосується децентралізації. І тут я теж звертаю вашу увагу, ми це обговорили, передачу функцій органу опіки і піклування, тут теж воно дещо загублене в звіті. Без сумніву, добре, що ви визначили як пріоритет забезпечення права дитини-сироти, позбавленої батьківського піклування на виховання в сім'ї. Разом з тим, показники перших шести місяців вашої роботи, вони поки що негативні і з точки зору кількості усиновлень...

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. *(Не чути)*

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ні, ні, ні. Я просто звертаю на це увагу. Ми беремо там підсумок по року, де частина вашої роботи, частина попереднього міністерства, але я звертаю увагу, що поки що і в частині усиновлення, і влаштування дітей в сімейні форми виховання жодного не те що прогресу не відбувається, а навпаки є певна проблема в системі це право реалізовувати. А в контексті деінституалізації, то тут якраз виникає питання: куди ж дітей влаштовують? І, звичайно, просив би вас звернути увагу і на так зване скрите

сирітство, яке є в інтернатних закладах, коли частина дітей, які там перебувають, фактично є сиротами, але юридично їм цей статус не надають. Тут як і недопрацювання служб, ну і, на жаль, є величезна проблема з судами, які дуже довго і не завжди в інтересах дитини розглядають рішення про позбавлення батьківських прав. А від цього страждає конкретна дитина і втрачається її право на отримання сім'ї і вона перебуває штучно фактично в інтернаті.

Але в цілому мені подобається ваш настрій, бажання це зробити, і я би теж хотів би, щоб і в звітах уряду та спільна робота, яка була зроблена, зокрема постанова, ухвалена Верховною Радою, де визначені завдання і для Кабінету Міністрів, і для міністерства, вона також була в звіті і в планах вашої роботи на наступний період. От чомусь напрацювання і пропозиції комітету і Верховної Ради...

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. *(Не чути)*

ПАВЛЕНКО Ю.О. Ви про це забули, в звіті цього немає. Їх не можна ігнорувати.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Юрію, я не затикаю рота опозиції, але, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Я наступного разу, до речі, попрошу секретаріат тут мені якийсь секундомір влаштувати, щоб ми регламенту дотримувалися.

Будь ласка, пане Боблях.

БОБЛЯХ А.Р. Пані Юліє, дякуємо вам.

У мене були запитання до вас, але після пана Павленка дуже важко задавати їх зараз вам. Я хочу сказати лише одне, що хотілося б частіше вас бачити, частіше з вами спілкуватися, мати контакт і мати комунікацію.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Кажіть, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Я коротко. У мене побажання. Воно, насправді, не зовсім стосується вас, більше Міносвіти, але вона на стику. Є проблема високогірних шкіл. При цих високогірних школах раніше були пришкільні інтернати, де діти, які зараз ходять по 10, а деколи більше кілометрів пішки, у тому числі зимою, могли лишатися в цих пришкільних інтернатах. Потім ці пришкільні інтернати фактично закрили і підтримали школи. Тепер школи, які високо в горах, бо коло опорних шкіл пришкільні інтернати. Тепер високогірні школи хочуть закрити як малі, інтернатів немає, і фактично це означає знищення цілої культури, не кажучи вже про те, що люди не зможуть жити, якщо діти не зможуть навчатися. Я розумію, що це проблема Міносвіти, але я дуже прошу вас звернути на це увагу, і можливо, відкриття знову цих інтернатів коло опорних шкіл на низині, воно все ж таки частково вирішить цю проблему. Їх закрили буквально 3 роки тому, зовсім недавно.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Слово просить пан Сушко. Будь ласка.

СУШКО П.М. Пані Юліє, за різними даними в Україні проживають понад 300 тисяч людей з інвалідністю по зору, з яких близько 40 тисяч тотально сліпих. За нашою інформацією, офіційної статистики щодо цієї категорії населення ні Міністерство охорони здоров'я, ні Міністерство

соціальної політики не ведуть. Це правда чи ні? Ведеться чи ні? Чи ви не знаєте? Наша така інформація, що не ведеться, тому...

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. *(Не чути)*

СУШКО П.М. Тому у мене прохання до пана Бородянського: можливо, більше книжок шрифтом Брайля друкувати?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ну, давайте, те, що друкується 7,5 тисячі книжок не означає, що тільки 7,5 тисячі людей отримують доступ до цих книжок. Ми співпрацюємо з установою, яка через свою мережу робить так, щоб ці книжки циркулювали серед людей з...

СУШКО П.М. Я дуже точно знаю цю проблематику. І навіть в освітніх школах для дітей з інвалідністю по зору немає книжок Брайля, вони не можуть навчатися, і там викладачі самі вирізають їм з книжок Радянського Союзу ще і складають якісь програми навчання. Ми їздили з Міністром освіти до цієї школи, вона втрутилася, я їй дуже дякую за це, виділили додаткові кошти на друк книжок. Тому я просто вас прошу наголосити на цій проблемі і приділити цьому увагу.

Дякую.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ми таке робимо.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Колеги, є пропозиція прийняти до відома звіт міністра Соколовської.

Хто за те, щоб прийняти до відома, прошу проголосувати. Хто за? Хто проти? Хто утримався? Утримався – 1.

СОКОЛОВСЬКА Ю.С. Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Була пропозиція, ви не дали мені висловитися.

ТКАЧЕНКО О.В. Повертаємось до пана Володимира. Я зупинив вас, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Доброго дня, пане міністре. Спочатку коротка репліка щодо звіту, до цієї презентації. Здивований, що так мало уваги приділено політиці формування національної ідентичності, яка, як на мене, мала бути визначальною для Міністерства культури. Мені здається, що міністерство якраз є визначальним державним інструментом цієї політики, особливо зважаючи на протистояння з Російською Федерацією, зважаючи на те, що ми вже почули пропозиції про формування цієї політики національної ідентичності за участю тієї ж Російської Федерації чи наших інших сусідів. Через це, ще раз скажу, здивований, що так мало уваги цьому дуже важливому питанню приділено у ваших планах.

Що стосується конкретних запитань. Перше з них якраз стосується Закону про дезінформацію, який, як на мене, однозначно шкідливим є. Зважаючи на те, що піднімає правильну тему боротьби з дезінформацією, а, тим не менше, по суті пропонує механізми цензури та механізми репресій. Через це питання щодо цього: чи плануєте ви взятися за розробку конкретного законопроекту, спрямованого на боротьбу проти російської інформаційної агресії в Україні?

Ще кілька питань буде коротких. Чи зразу всі зачитати?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ні, я не запам'ятаю.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Добре.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ми вже взяли за цей закон, і він називається Закон про протидію дезінформації. Тобто дезінформація розповсюджується не тільки з Росії, вона розповсюджується і через українські засоби масової інформації. Тому проект у нас такий. Ми винесли на обговорення проект закону, ми його обговорюємо. На цьому тижні буде створена робоча група з доопрацювання цього закону. Ми думаємо, що протягом десь двох місяців ми вийдемо з оновленою редакцією. І цей закон буде убезпечувати Україну від дезінформації, неважливо, хто є джерелом цієї дезінформації: росіяни чи не росіяни, а якісь інші держави, або всередині країни люди, які хочуть впливати на інформаційний простір України.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую.

Сумніваюся, що російські методи інформаційної війни є ефективними для боротьби з російською інформаційною агресією.

Але наступне питання теж стосується якраз інформації. Мова іде про іномовлення, точніше скасування іномовлення. Більш як місяць тому я надіслав до вас листа з проханням пояснити законні підстави руйнації іномовлення. Попри те, що вже минув потрібний термін, це 15 днів, відповіді я не отримав. І через це, користуючись нагодою, хочу задати питання: на якій підставі, власне, було фактично зруйновано іномовлення? Чи вважаєте, що воно не потрібно? Чи у вас є якесь інше бачення того, яким чином Україна має поширити свою інформацію у світі?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Знаєте, є профанація іномовлення, а є дійсно іномовлення. Давайте розрізняти ці поняття.

По-перше, нічого не зруйновано, тому що є трансляція, вона відбувається, іномовлення в ефірі. Це перше.

Друге. 620 мільйонів гривень було витрачено.

Воно доступно, воно в ефірі. На меншій кількості супутників, але воно в ефірі.

620 мільйонів гривень було витрачено на іномовлення. Перше питання, яке я задав керівництву іномовлення: "Яка у вас аудиторія?". Взагалі нікого не цікавила аудиторія. З тих джерел, які у нас є, які ми отримали, ну інформація, яку ми змогли дістати, говориться про те, що в середньому людина дивиться цей канал 6 хвилин на місяць. Тому "гріти повітря" і "гріти супутники", іноземні супутники, до речі, тобто ми валюту купуємо і відправляємо за кордон, і вважати, що у нас існує іномовлення, ну це бутафорія. Я в принципі не звик до бутафорної роботи і пропоную чесно і відверто дивитись в очі проблематики і вирішувати.

Тому зараз ми разом з Укрінформом, з Суспільним мовником і Ua.tv розробляємо проект, який дозволить нам доносити нашу позицію до широкого кола людей, які проживають за кордоном. От як все зараз відбувається.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую.

Дивна позиція. Знаєте, якби в 2014 році ми застосовували ваші підходи, що в нас була погана армія, давайте ми скасуємо армію, напевно би Україна зараз вже належала до Російської Федерації.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ви знаєте, я не погоджуюсь з вами, так некрасиво робити, мені здається, зовсім некрасиво. Якби ми так у 2014 році розглядали, не треба так, не треба порівнювати цю історію. Це не війна. Зачекайте, це непрофесіоналізм.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Саме війна.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ні, за 6 років, з 2014 року, вже 6 років, не зроблено нічого з іномовленням.

ТКАЧЕНКО О.В. Я хотів би в цьому випадку як телевізійник, який брав участь у створенні Ukraine Today, нагадати, що наша пропозиція тоді приватного каналу до державних інституцій створити спільного потужного мовника стикнулась з тим, що був створений оцей, так би мовити, іномовник. Як телевізійник, мушу зазначити, що все це було схоже на "потемкинские деревни".

В'ЯТРОВИЧ В.М. Щоб закрити це питання, я теж не оцінюю високо якість цього іномовлення, але для мене це не є достатньою підставою для того, щоб зараз проводити політику фактично ліквідації іномовлення.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Це ваша оцінка, ви маєте на це право. Це не ліквідація іномовлення.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Наступне питання, яке пов'язане з моєю попередньою роботою. Які ви бачите найближчі пріоритети політики Національної пам'яті, чи її затверджено і що, власне, в цьому плані передбачено, в Плані діяльності Українського інституту національної пам'яті на 2020 рік? І до того ще підпитання: чи передбачено там протидія, власне, російській інформаційній агресії, пов'язано з відзначенням завершення Другої світової війни в Європі і святкуванням так званого Дня перемоги?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Наскільки я знаю, ви спілкуєтесь з паном Дробовичем і ви знаєте точно, як...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Він мені невідзвітний, на жаль. Тому я хотів би почути від вас, як від керівника.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Ви спілкуєтесь. Більше того, ви запрошені паном Дробовичем до постійної участі в роботі інституту.

В'ЯТРОВИЧ В.М. До колегії, яка ще ні разу не збиралась.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Я розумію, що на кожному хорошу пропозицію у вас є антитеза.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Володимире, травень дуже близько. І ми вже є об'єктами дуже серйозної інформаційної кампанії з боку Російської Федерації щодо відзначення так званої великої перемоги. Мені цікаво, чи готує українська держава...

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Готує, українська держава готує.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Чи можна ознайомитись з планом і де?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Можна. У пана Дробовича можна ознайомитись з планом.

В'ЯТРОВИЧ В.М. І останнє запитання. Які заходи вживає ваше міністерство щодо реалізації Закону про забезпечення функціонування української мови як державної, зокрема в частині організації курсів української мови для дорослих, забезпечення виконання закону органами влади і установами, які в компетенції діяльності вашого міністерства?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Я сьогодні казав, що ми створюємо платформу онлайн навчання безкоштовного українській мові і у відповідному підрозділі міністерства створена концепція розвитку української мови. Все рухається, я не бачу ніяких проблем. Якщо треба якісь детальніші звіти, ми їх теж покажемо вам.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Президент казав про "пряник", що треба давати "пряник", а в бюджеті "пряника" немає.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. "Пряник" кому треба давати?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Для заохочення вивчення. Ну це Президент Зеленський так сказав, я його цитую.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Значить, будемо давати.

ТКАЧЕНКО О.В. Колеги, хотів би нагадати, у нас сьогодні в порядку денному ще три проекти закону. Один з них основний - це про українську жестову мову. Ще кілька інших питань.

У кого будуть які пропозиції, коли ми завершимо засідання комітету?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, коли закінчимо все розглядати, тоді й завершимо.

ТКАЧЕНКО О.В. Ні-ні. У мене буде пропозиція, тому й питаю, у кого будуть які ще пропозиції.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У нас пропозиція працювати до тих пір, поки не завершимо порядок денний, до вичерпання порядку денного - так, як працюють всі комітети у Верховній Раді.

(Шум у залі)

ТКАЧЕНКО О.В. О'кей. У нас є дві пропозиції. Одна - працювати до завершення порядку денного. Інша пропозиція - завершити впродовж найближчої години.

Хто за пропозицію працювати до завершення порядку денного, прошу проголосувати. Хто за те, щоб завершити впродовж години?

Переходимо до інших зауважень. Так, пані Софіє.

Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Пане міністре, маю ще два таких питання. Одне з них уточнює - стосовно інформаційної політики і ретрансляції наших сигналів. Ми знаємо, що той телеканал, який зараз створюється для окупованих територій, не підконтрольних Україні, він має ретранслюватися через "цифру", але так само ми знаємо, що через особливості рельєфу цей сигнал заходить заледве на 50 кілометрів на окуповані території, і він не має можливості бути ретрансльований далі. Тобто тут однозначно потрібний сигнал супутника. І тут ми маємо так само ситуацію в тому, що можливо би ви так само долучилися до обговорення питання того, щоби провідні концерни, вони розшифрували хоча би один-два зі своїх каналів, а всі решта залишили там закодованими, але щоб люди отримували з України зараз інформацію. Тому що допоки ми дотягнемо до них оцей спеціально створений новий телеканал, за два-три місяці вони отримають таку порцію московської пропаганди, що потім нам буде дуже важко це вивертати назад.

Я це кажу з огляду на те, що я знаю, що на дачах довкола Києва немає українських телеканалів уже. Я знаю, що в багатьох районах Львівщини так само немає ретрансляції українських телеканалів. Тобто це один такий момент.

І з другого питання йдеться про те, що ми все-таки маємо системно вирішити питання досягнення українського мовника на окуповані території і покриття тих територій України, де його немає. І тут в цьому контексті ми знаємо, що концерн, який має вишки для ретрансляції, він виставлений на приватизацію. Чи не так? РРТ... Якраз хотілося би визначити це питання, тому що є питання створення українського державного мультиплексу. Якщо його не буде, якщо це все будуть приватні руки, то про державну концепцію якось взагалі не йдеться. Це один комплекс.

А друге питання - стосовно цих обмінів "Порозуміння регіонів", програм, які сьогодні було презентовано. До мене звернулися люди, які займаються в контексті "Єврорегіону Карпати" співпрацею Львівщини і Луганщини, і вони дуже переживають, бо їм прийшов сигнал, що ці обміни будуть, скажемо так, односторонні. Тобто мешканці східних територій будуть їхати на захід, але їм сказали, що вони з заходу на схід їхати вже не будуть. Але саме ці обміни, зміст їх у тому, щоб були взаємні поїздки в ту й іншу сторону, тому що є що напрацьовувати по обидві сторони. Яка там є ситуація?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Відповім з останнього питання. Не буде поїздок на тимчасово окуповану територію, звісно, а поїздки на Схід будуть. Тобто задача така, щоб вся молодь поїздила по всій Україні. То це у них хибна інформація з цього приводу.

Що стосується... Яке там перше питання було?

ФЕДИНА С.Р. Яким чином буде досягати сигнал, якщо це тимчасово окуповані території?

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Значить, ми провели минулого року тестування, заміри і тестово ми передавали сигнал. Близько 80 відсотків населення, по нашим розрахункам, якщо не глушиться сигнал наш. Якщо його там зараз не глушити, ми досягаємо близько 80 відсотків населення. Ми змінили технологію доставки сигналу, це деякі налаштування спеціальні, які зробить концерн. Це перше.

Щодо російської пропаганди і наявності там супутникового або несупутникового українського телебачення, я не пам'ятаю цифр, але там суцільне російське телебачення на сьогоднішній день, на превеликий жаль, на тимчасово окупованих територіях. І набагато більший вплив, набагато більше людей зможуть дивитися після запуску каналу. Тобто супутник там не є тим інструментом, який зможе вирішити це питання російської пропаганди.

Щодо наших територій, де немає покриття Т2, тут є декілька рішень. Перше, це розширити це покриття Т2. Перш за все це не робота нашого міністерства, це концерн, і це Нацрада з телебачення і радіомовлення, ми готові залучатися і будемо залучатися; це розширення покриття через добудову мережі концерну, приватного "Зеонбуду".

А щодо приватизації, я нічого про це не знаю, він теж не в нашому підпорядкуванні, але вважаю, що це неможливо приватизувати державний концерн телебачення і радіомовлення.

Щодо будівництва окремого мультиплексу, це теж окрема розмова. Треба нам зрозуміти, що ми хочемо отримати, яку задачу ми ставимо. Є інші методи визначення роботи монополій і регулювання монополій, тобто можна по-різному до цього відноситися, в залежності від того, скільки у

держави грошей і як вона бачить перспективу розбудови свого інформаційного простору.

ФЕДИНА С.Р. Якщо дозволите, може, не запитання, а побажання, щоб ви, міністерство, звернули увагу на дуже успішний приклад співпраці знову ж таки Львівщини і Луганщини в рамках проектів, які розпочалися з 2014 року зокрема в контексті інформаційному, це коли за кошти Львівської обласної ради іде ретрансляція контенту телеканалу "Перший Західний" на Луганщині, який заходить на тимчасово окуповані території. Тобто це в багатьох районах, це є єдиний український мовник, який взагалі там присутній. Я знаю, що цей конкретний телеканал зараз бореться за частоти також, це на Луганщині, а зараз щоб вийти і в Донецькій області, і знову ж таки заходити сигналом на тимчасово окуповані території. Але, можливо, поки у нас немає загального мовника, який працює на тих теренах, і плюс блокований сигнал українського телебачення, так само підтримати українські телерадіокомпанії, які працюють і готові так само долучитися до витворення контенту, який був би цікавий там, і просто допомогти там презентувати сигнал. Мені видається, що це була би частина процесу, який би закрити ту діру, яка зараз створилася.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Я з вами погоджуюсь. Але я не погоджуюсь в тій частині, що у нас не існує мовника, який є на всіх територіях. Це Суспільний мовник. І він зараз доотримав додаткове фінансування, і я думаю, що він зможе зробити все необхідне, щоб стати ще більш цікавішим і розповсюджувати свій сигнал. Тобто він є на супутнику, він не кодований, він розповсюджується на всю Україну.

ТКАЧЕНКО О.В. У мене, колеги, є пропозиція. Нам час, як мені здається, якщо не заперечує шановна опозиція, перейти від запитань до

обговорень для того, щоб ми встигли прийняти рішення стосовно звіту міністерства і перейти до розгляду питань інших, в тому числі і законопроектів.

Ви вже з обговорень? Давайте.

ПАВЛЕНКО Ю.О. В принципі, немає ніякого сенсу, чи питання, чи обговорення.

Перше, на жаль, я вже про це сказав в попередньому виступі, на жаль, я не побачив в звіті міністерства ролі і місця Міністерства культури, молоді і спорту в реалізації зокрема і мирних ініціатив Президента по реінтеграції Донбасу, питань Криму. От немає цього не тільки у вас, у жодному міністерстві.

_____. *(Не чути)*

ПАВЛЕНКО Ю.О. Я не побачив. Таке відчуття, що уряд це не цікавить.

По-друге, так само, як і до попереднього міністерства, до вас звернення, от, так само в звіті проігноровано рішення комітету за підсумками виїзного засідання, яке було на Волині. Я просив би міністерства не ігнорувати ті рекомендації і ті рішення, які ухвалюються або комітетом, або Верховною Радою України, і тих завдань, які ставляться з боку парламенту перед органами центральної виконавчої влади.

Далі. Дивна ситуація, ну, це які питання, можливо, навіть відреагуєте. Ми розглядали на підкомітеті зокрема конкурс на кіно. Да? Кіноконкурс цей. Тобто він оголошений 10-го числа, а правил цього конкурсу немає до сьогоднішнього дня. Хоча вони і обіцяли до кінця минулого тижня. Сподіваюся, що так, як сьогодні було домовлено, наступного четверга ми зможемо їх побачити. Але сам факт: оголошується конкурс, а правил цього конкурсу не існує – це, на мій погляд, теж не дуже добра ситуація.

Звичайно, законопроект, який ініційований міністерством про так звану дезінформацію – це таке "чорное пятно" не тільки на міністерстві, а і на уряді в цілому, та і на владі в цілому. Ті ініціативи, які там і вийшли з надр міністерства хоча і для обговорення, але сам факт їх навіть артикуляції, на мій погляд, вже говорить про спосіб мислення діючої влади.

В цілому, говорячи про Міністерство культури, молоді і спорту, можна сказати, що міністерства ще немає, хоча пройшло уже і півроку, штат не укомплектований. Презентація, яку ми бачили сьогодні, не дуже відрізняється від тієї презентації, яку ми бачили 5 місяців тому. Тому, в принципі, і оцінювати дуже важко результати, можна оцінювати тільки проекти.

Олександр Владиславовичу, я якраз завершую.

Моя пропозиція до рішення, зміг її оприлюднити перед тим, але визнати роботу недостатньою, не брати до відома, а недостатньою, і рекомендувати Верховній Раді України відправити уряд у відставку.

Дякую.

БОРОДЯНСЬКИЙ В.В. Я відповім. Дякую за високу оцінку, "Опозиційна платформа – За життя".

В принципі, те, що відбувається на деяких каналах, які контролює ОПЗЖ, "Опозиційна платформа – За життя", в принципі... Добре, поставлю тут три крапки для того, щоб ми не говорили про оцінку Закону про дезінформацію з цієї платформи, так прямо скажемо, тому що це якось дивно виглядає, ми підмінємо поняття.

А щодо решти ваших зауважень. У нас є і окуповані території, є і обмін людей, будемо сюди запрошувати, є і інформаційна політика, є і захист нашої спадщини. Тобто я б не сказав, що у нас не існує бачення в нашій сфері інформаційній що і як робити на окупованих територіях.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Пане Юрію, час ваш вичерпаний, але передається слово пану В'ятровичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Чи брало участь міністерство, власне, у розробці цієї платформи, яку сьогодні мав презентувати, але відклав, пан Сівохо?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ну, будемо підтримувати "взяти до відома", тому що це є ні "за", ні "проти", ми цей уряд не призначали і не нам його відправляти у відставку, є більшість, яка це робила.

Але, очевидно, що, хочу ще раз наголосити на побажаннях. Перше. Концепція інформаційної політики, за неї раніше відповідало Держтелерадіо, бо з Нацрадою наша фракція сьогодні зустрічалася, і так як ви кажете: це питання до Нацради, вони всі кажуть: це питання до міністерства. От у нас сьогодні зранку було засідання фракції. Не може бути так, щоб відповіді хто відповідає за інформаційну політику в державі не було. Тому, очевидно, ви тільки почали працювати, але ви маєте інформувати і все ж таки запропонувати якийсь варіант забезпечення тих людей, які все ж таки приймають українське телебачення з супутника, особливо на кордоні з окупованими територіями, ця проблема в принципі має бути вирішена. Тому що дослідження Нільсена, які мають по загальноукраїнській вибірці у тих селах, які там десь на кордоні чи на Херсонщині одиниці, точно не можуть бути показовими, а інших досліджень, я думаю, ніхто не проводив з цього приводу такої серйозної соціології, і тут не лише в соціології справа.

Ще одне прохання: звернути увагу на затвердження програм Інституту книги. Між іншим, я сам не був великим прихильником цієї програми підтримки читання у великому обсязі, яка була раніше, але зараз, коли її скоротили лише до дитячих книжок, особливо письменники нарікають жахливо на це. От я зустрічався з членами ПЕН-клубу, навіть не видавці, а

самі письменники, бо вони кажуть, що це фактично знову їх викидає на вулицю, тому що коли вони брали участь видавництва в конкурсах на поставку книжок для бібліотек, вони замовляли це письменниками, письменники мали засіб для існування, і це була державна підтримка цілої галузі. І я сам, кажу вам, що спілкуюсь з письменниками, і недооцінював цього впливу, кажу вам так, як є. Ви зараз нічого не зміните, але проблема ця існує. Але просив би затвердити хоча би ті програми і положення про програми, які є в Українському інституті книги. Буду дуже вдячний, якщо це зробите.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Дякую.

У нас є пропозиції прийняти звіт міністерства до відома. Є інша пропозиція, як вона звучить?

ПАВЛЕНКО Ю.О. Визнати недостатньою і ініціювати відставку уряду, не міністра, а уряду в цілому.

ТКАЧЕНКО О.В. Хто за пропозицію взяти до відома, прошу проголосувати. Хто проти? Утримався?

Я думаю, що іншу пропозицію ставити на голосування не треба.

Наостанок я хотів би сказати, до речі, вам, пане Юрію, буде цікаво послухати. Наслухавшись зараз пропозицій стосовно Закону про дезінформацію, фейки і все інше, виникла така ідея: зробити виїзне засідання підкомітету з питань інформації в Краматорську десь 7-8 травня, щоб обговорити питання з приводу гібридної війни. У нас, до речі, є попередня домовленість, і до секретаріату, і до міністерства пропозиція: з колегами з Латвії, Литви та Польщі, щоб, можливо, зробити саме там такий "круглий

стіл" стосовно викликів, які у нас стоять перед гібридною війною, і питання фейків.

Я не думаю, що варто всім комітетом туди їхати. Кому буде цікаво – ті доєднаються.

(Загальна дискусія)

ТКАЧЕНКО О.В. Ми визначимося, це десь напередодні травневих свят.

Добре. Дякую. Тоді будемо готувати таке виїзне засідання.

Дякую, пане міністре.

Переходимо до інших питань. Проект Закону про українську жестову мову, внесений пані Борзовою.

Будь ласка, вам слово.

БОРЗОВА І.Н. Доброго дня, шановні колеги! Я вас прошу прийняти за основу законопроект про українську жестову мову, адже люди з інвалідністю на рівні з іншими громадянами України мають право на підтримку, а головне – на визнання їхньої особливої культури та мовної самобутності, зокрема мови глухих, жестової мови.

Аналіз національного законодавства у сфері державної мовної політики та практики його реалізації засвідчує відсутність в Україні належної регламентації правового статусу української жестової мови, а отже й умов для участі людей з порушенням слуху чи мовлення в суспільному житті держави. Глухим людям сьогодні важко оформили документи в нотаріуса, бо немає перекладачів офіційних документів, вони мають проблеми з представництвом в судах і навіть елементарно, дивлячись телевізор, не можуть спілкуватися з суспільством в деяких випадках. Також закон регулює використання жестової мови в органах влади, забезпечує реалізацію політичних і виборчих прав жестомовних осіб, врегульовує використання

жестової мови в сфері освіти, спорту, охорони здоров'я, культури, в судочинстві, нотаріаті - загалом у всіх сферах, що стосуються життя людини.

Хочу зауважити, що цей законопроект писали протягом двох років. Ми були залучені, як і перекладачі жестової мови. Також основним автором законопроекту було Українське товариство (об'єднання) сліпих, представники Міністерства культури, зокрема Сергій Сироватко, тому що коли ми розробляємо текст такого законопроекту, ми повинні розуміти, для кого це ми робимо і що буде вирішувати цей законопроект.

І хочу вам сказати, що на сьогодні в Україні лише у Всеукраїнській громадській організації інвалідів "Українське товариство глухих" на обліку перебуває більше ніж 40 тисяч осіб з порушенням слуху. А за підрахунками громадської організації "Відчуй" майже 223 тисячі українців користуються жестовою мовою.

Тому, шановні колеги, я прошу вас прийняти за основу. Можливо, разом ми його доопрацюємо, цей законопроект. Давайте відчуємо і почуємо людей, для яких сьогодні єдиним способом комунікації є жести мови.

Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Колеги, будь ласка, будуть запитання, коментарі?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви знаєте, справді, цей закон, мабуть, готувався довго, давніше, і він не має зв'язку з законодавством, яке прийнято було пізніше. Зокрема відсутній зв'язок з Законом "Про забезпечення функціонування української мови як державної". Статус української мови визначається статтею 4 Закону про мову. Очевидно, що українська жести мови має функціонувати на рівні з українською мовою, але з особливостями, встановленими спеціальним законом. Тому спеціальний закон про українську жести мову має визначати роль, яку займатиме Національна комісія стандартів державної мови в цих відносинах, враховувати положення про

застосування жестової мови, які вже є в Законі про мову, а вони там є частково, встановлювати особливості складання іспиту на знання мови, в тому числі при отриманні громадянства тощо. Проте замість цього законопроект містить загальні норми щодо застосування жестової мови, не визначаючи точних зобов'язань держави щодо їх забезпечення.

Загальний характер більшості норм може спричинити проблеми з їхнім застосуванням. Наприклад, норми, що стосуються використання жестової мови у сферах освіти, культури, охорони здоров'я сформульовані так, що залишається невизначеним, як саме і в якому обсязі відповідні заходи мають вживатися і фінансуватися. Наприклад, в частині використання жестової мови в сфері культури закон сформульований таким чином, що всі вистави без виключення і в державних, і в комунальних театрах мають супроводжуватися перекладом або субтитрами чи їх модифікаціями шляхом розумного пристосування. При цьому, на відміну від діючого закону, відповідальність за це покладається не на місцеві органи виконавчої влади, а безпосередньо на самі театри.

Незрозумілим залишається питання щодо частки мовлення, яке має адаптуватися під потреби жестомовних осіб. Чинне законодавство та даний законопроект це питання не вирішують. Натомість законопроект пропонує встановити санкцію в розмірі 5 відсотків ліцензійного збору для всіх телерадіоканалів у тому числі за його недотримання.

І те, що найбільше турбує. Це вводяться по суті поняття регіональних мов, що прямо суперечить Закону про мову і насправді питання національної безпеки. В статті 4 законопроекту зазначено, що, цитую: "Порядок застосування жестових мов корінних народів і мов національних меншин у регіонах їхнього компактного проживання визначається законом щодо порядку реалізації прав корінних народів і національних меншин". По суті йдеться про легалізацію регіональних мов, що є досить контраверсійним з

огляду на те, що у нас немає таких мов у юридичному значенні. Тому в цій статті згадки про компактне проживання точно потрібно прибирати.

Є ще спірне питання, яке стосується обмеження кола перекладачів жестової мови. Законопроект пропонує визнавати перекладачами жестової мови лише тих осіб, які внесені до Єдиного державного реєстру перекладачів української жестової мови. При цьому цей реєстр хоч і називається державним, але держава до його створення, функціонування не має жодного відношення, оскільки його ведуть приватні організації.

По-перше, державним може бути лише той реєстр, що відповідає вимогам статті 10 Закону про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах, за нею захист державних інформаційних ресурсів здійснюється державним органом за погодженням зі Спецзв'язком.

По-друге, якщо законодавчо встановлювати особливий статус перекладача української жестової мови, то необхідно визначити кваліфікаційні вимоги до такої особи (освіта, практичний досвід), органи, які мають повноваження надавати статус перекладача, підстави, коли статус надається, підстави для відмови в його наданні тощо. В законопроекті це відсутнє. Це основні зауваження до цього законопроекту.

Я розумію, що цей законопроект справді надзвичайно важливий. І ми, наприклад, готові були би, я думаю, всі члени комітету, я так точно, разом з вами його досить швидко доопрацювати, щоб принаймні такі ляпи, які стосуються регіональних мов, ми звідти забрали, тому що для нас, очевидно, це є політичний виклик, а законопроект не політичний, а такий, який справді повинен забезпечити права і потреби наших співгромадян, що ми дуже підтримуємо. І як тільки ми туди якусь політику запишаємо чи щось додаткове, то ми фактично тим самим гальмуємо цей законопроект.

Дякую.

БОРЗОВА І.Н. Так, я вам дякую. Ви багато сказали достатньо важливих зауважень, але що стосується, наприклад, державного реєстру, про що ви говорите, я абсолютно з вами згодна, що він потрібен, але до цього часу його ніхто не створював, до цього часу його немає. І те, що ми прописали, не приватні особи, не приватні компанії, там прописано, що всеукраїнські громадські організації.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. *(Не чути)*

БОРЗОВА І.Н. Ні, це трошки... Я розумію, що це недержавні, я розумію, що це недержавні. Але для кого ми робимо? Хто буде контролювати цей процес? Не ми з вами. І до сьогоднішнього дня... Чому я і сказала, що авторами законопроекту є Всеукраїнське об'єднання глухих. Для кого ми пишемо цей законопроект? Хто сьогодні навчає жестовій мові, скажіть мені, будь ласка? Хто це питання регулює? Так, сьогодні є велика проблема з перекладачами жестової мови. Їх немає офіційних, їх немає сертифікованих. І, можливо, я згодна з багатьма...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. *(Не чути)* ...може це робити або прописуємо державний порядок сертифікації, що теж можна зробити в законі.

БОРЗОВА І.Н. Згодна, згодна.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Або туди, або сюди.

СУШКО П.М. Я підтримую пані Ірину. Якщо ми дописуємо швидко цей законопроект, двома руками – за.

БОРЗОВА І.Н. Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Чи проводились якісь економічні обрахунки і чи зважали ви на те, що багато норм цього закону потребуватимуть змін в інших законах?

БОРЗОВА І.Н. Дивіться, що стосується економічних. Більше навантаження буде, так, на місцеві органи влади. Це перше.

Друге. На сьогоднішній день ми просимо, щоб все ж таки цей закон прийняти за основу, щоб ми розуміли, як далі працювати, тому що питань дуже багато. Деякі статті дійсно потрібно допрацювати.

Якщо говорити щодо української жестової мови, використання її в культурній сфері або в освіті, або в інформаційному просторі, то ми будемо з вами радитися, тому що там дійсно не вказані ці межі. Тобто, можливо, це повинен бути, ну якщо це державне комунальне підприємство, я з Вінниччини, у нас є телеканал "Віта", телеканал "Віта", він фінансується з місцевого бюджету. І я думаю, що він абсолютно спокійно може собі взяти перекладача жестової мови.

ТКАЧЕНКО О.В. Я з вами погоджуюсь. Частина таких витрат не є суттєвими. А з приводу перекладачів - на "Плюсах", наприклад, ці перекладачі вже давно.

БОРЗОВА І.Н. Ну це на "Плюсах".

ТКАЧЕНКО О.В. Давно працюють. Крім того, Миколо, у багатьох європейських театрах існують електронні табло, це невеликі витрати також. Тобто там, в принципі, це можливо.

Але, пані Ірино, така пропозиція. Чи можемо ми спільно з комітетом, ми готові, тут є багато, як бачите, ваших прихильників і з опозиції також,

якимось чином доопрацювати, для того щоб якщо вже виходити до зали, щоб не було зауважень.

І врахувати дві речі. Які зміни до інших законів потрібні? Тому що очевидно, що вони будуть потрібні. І це потрібно йти або в прикінцевих положеннях, або ще деінде. Бо я зараз осягнути, до яких ще законів вони потрібні, не можу.

БОРЗОВА І.Н. Добре. Я просто хотіла вас попросити. Я буду вдячна за вашу професійну підтримку, але, можливо, щоб ми якийсь встановили термін...

ТКАЧЕНКО О.В. Два тижні. Давайте встановимо два тижні попрацювати.

БОРЗОВА І.Н. Так. Дякую.

ТКАЧЕНКО О.В. Хто з членів комітету готовий доєднатися? Будь ласка. Павло?

(Загальна дискусія)

ТКАЧЕНКО О.В. Павло Сушко, Євгенія Кравчук, Микола Княжицький готові доєднатися. Будь ласка. Дякую.

Наступне питання, де комітет не є головним, про приєднання України до Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1954 року.

По суті приєднання до цієї конвенції дозволить нам спільно з ЮНЕСКО боронити наші культурні цінності в тому числі на окупованих територіях.

Хто за те, щоб підтримати цей проект закону, прошу проголосувати. Проти? Утримався? Немає.

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги дітей та осіб з інвалідністю та підвищення якості її надання.

Прошу, Тетяно.

РЯБУХА Т.В. Автор даного законопроекту Кабінет Міністрів. Головним з опрацювання законопроекту визначено Комітет Верховної Ради України з питань правової політики. Що пропонується? Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України "Про безоплатну правову допомогу", яким, серед інших, передбачається право дітей, які досягли 14 років, на особисте звернення за безоплатною вторинною правовою допомогою. Ця допомога включає в себе захист, здійснення представництва інтересів у судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами, складання документів процесуального характеру.

Підкомітет у справах сім'ї та дітей підтримує цей законопроект та пропонує прийняти його за основу. Але оскільки цей законопроект потребує техніко-юридичних уточнень, то свої зауваження і пропозиції ми надамо Комітету з питань правової політики.

Просимо прийняти його за основу.

(Вимкнено мікрофони)

ТКАЧЕНКО О.В. Інші питання. Нам потрібно створити робочу групу з напрацювання законодавчих ініціатив, спрямованих на врегулювання питань реалізації прав дітей у сфері надання послуг з охорони здоров'я. Питання велике і резонансне.

Тетяно, прошу.

РЯБУХА Т.В. Так, на минулому засіданні комітету під час розгляду даного законопроекту було прийнято рішення про створення робочої групи з доопрацювання даного законопроекту на врегулювання. На сьогоднішній день виявили бажання увійти до складу робочої групи 28 осіб, з них 10 народних депутатів - це члени нашого комітету, а також народні депутати: Ірина Борзова, яка була сьогодні присутня, і автор законопроекту Лада Булах. Також до складу робочої групи увійшли представники Національної асоціації адвокатів України, Інституту серця, Міжнародного благодійного фонду "Українська фундація громадського здоров'я".

І попередньо перше засідання, обговоривши, робочої групи заплановано на 11 березня. Тому прошу затвердити склад робочої групи.

_____. *(Не чути)*

РЯБУХА Т.В. Не можна, тому що вона автор законопроекту.

_____. *(Не чути)*

ТКАЧЕНКО О.В. Хто за затвердження складу робочої групи, прошу проголосувати.

Наступне питання – це про виїзне засідання нашого комітету щодо Київської студії хронікально-документальних фільмів та "Національної кінематеки України". Нагадаю, це питання розглядалося на підкомітеті і стосовно однієї кіностудії та іншої. Там склалася надзвичайно тривожна ситуація: фактично кіностудії в той чи інший спосіб віддані під забудову чогось іншого, яке не має відношення до кіностудій. Тому була пропозиція 4 березня зробити таке виїзне засідання.

Павле.

СУШКО П.М. Так, 12 лютого 2020 року Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики за результатами обговорення на підкомітеті у сфері кінематографу та реклами критичної ситуації щодо можливого доведення до банкрутства Київської студії хронікально-документальних фільмів "Укркінохроніка" та Державного підприємства "Національна кінематека України" ухвалив рішення про проведення виїзного засідання.

Відповідно до статті 16-ї Закону України "Про культуру" комітет у своєму рішенні визначив наступні кроки для подальшого вивчення зазначеної вище ситуації: звернутись до Мінкультури, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ, Мін'юсту, Фонду державного майна з проханням надати інформацію щодо можливого доведення до банкрутства зазначених вище державних підприємств. Рекомендувати Мінкультури, молоді та спорту створити робочу групу, до складу якої мають увійти народні депутати України члени Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, представники органів виконавчої влади, експерти у сфері кінематографу, для детального вивчення ситуації, яка склалася із державними підприємствами. А також напрацювати та реалізувати відповідні механізми для їхнього захисту.

Звернутись до Міністерства внутрішніх справ з проханням захистити національне і культурне надбання, що знаходиться на території Київської студії хронікально-документальних фільмів "Укркінохроніка", кіноархів з унікальними кадрами.

Звернутись до Мін'юсту з проханням здійснити перевірку висловлених можливих зловживань арбітражного керуючого "Національної кінематеки України" та за наявності порушень вжити відповідні заходи, а також просити Міністра юстиції відповідно до своїх повноважень взяти зазначену ситуацію щодо цих державних підприємств під свій особистий контроль.

Хочу нагадати, що у грудні 2019 року Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики на своєму засіданні ухвалив рішення звернутися до Мінкультури, молоді та спорту щодо надання інформації про ситуацію на "Укркінохроніці". Наразі відповіді немає. У зв'язку з тим, що 4 березня - сесійний день, пропонуємо розпочати наше виїзне засідання о 14:30, запросивши представників Мінкультури, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ, Мін'юсту, Фонду державного майна, державне підприємство "Укркінохроніка" та "Національна кінематика України" та ЗМІ, представників ЗМІ. Пропонуємо на місці здійснити ознайомлення зі станом збереження майна та кінофонду зазначених державних підприємств. Відповідне рішення щодо подальшого розгляду цієї справи комітет прийматиме тільки за наявності інформації від центральних органів виконавчої влади: Міністерства культури, молоді та спорту, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства юстиції, Фонду державного майна тощо.

ТКАЧЕНКО О.В. Я вважаю, це питання достатньо актуальне, тому що для мене було подивом дізнатися, як на національній кінематиці, тобто підприємстві, яке має національний статус, можна було "відтяпати" шматок території. Тобто стовідсотково державне підприємство, національний статус. Як це було можливо зробити? Я думаю, що достатньо показовим буде таке виїзне засідання, для того щоб хоча б публічно призупинити цей процес.

СУШКО П.М. Навіть після цього розголосу, який був на підкомітеті, на комітеті, вони ще більше нагнали техніки туди, вже є фотографії, і вони розпочинають будівництво.

ТКАЧЕНКО О.В. 4-го числа. Нема заперечень? Окей. Давайте о 15:00. Слушне зауваження.

В питаннях інших ми б мали сьогодні, в принципі, розглянути питання стосовно списку кандидатів, які пройшли перевірку на посади членів Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, але, на жаль, з приводу однієї особи (ну, найближчим часом, я маю на увазі)... Але тут я хотів би з вами порадитися. Ми ще чекаємо стосовно однієї особи, не буду говорити якої, висновків Міністерства оборони. Почекаємо. Але спершу тоді ми будемо розглядати питання стосовно звіту Національної ради, тому що, власне, розглянути це питання ми наразі не можемо. Після землі – ні. Я думаю, що це буде пізніше. Маю на увазі, на наступному засіданні 4-го чи 2-го? Після 4-го числа.

Ми також будемо просити найближчим часом підготувати і запросити до нас з питань кодування українських телеканалів представників індустрії, Національної ради та відповідно міністерства і "Зеонбуду".

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ТКАЧЕНКО О.В. Ми ще встигнемо її запросити, тому що мені видається, що... *(Шум у залі)* Ні, ми не забудемо про це питання, але я думаю, що питання кодування, яке ви всі піднімаєте, більш актуальне наразі.

І стосовно тої пропозиції, Миколо, яку я (пане Бабенко, не йдіть, це вас стосується)... Діалог, який у мене вийшов з керівництвом польського, латиського, литовського парламентів, говорить про те, що питання з приводу гібридної війни достатньо актуальне. І виникла в результаті такої розмови ідея провести "круглі столи". Можна було б це поєднати разом з виїзним нашим засіданням. Я тоді попрошу зараз, вірніше, не будемо визначати термінів, але попрошу підготувати пропозиції. Надам координати. І прошу тебе, Миколо, доєднатися стосовно запрошення наших колег з цих країн, можливо, інші колеги запропонують з інших, так би мовити, прифронтових

країн в першу чергу, для того щоб ми обговорили ті виклики, про які мова йде на сьогоднішній момент.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я хочу ще раз наголосити, ще в грудні звернувся до міністра, міністра, на жаль, немає, по офіційній відповіді до комітету щодо ситуації на "Укркінохроніці".

ТКАЧЕНКО О.В. Так, добре.

Прошу, Тетяно.

РЯБУХА Т.В. Хочу повідомити членам комітету, що Комітет з питань молоді і спорту звернувся з листом до Голови Верховної Ради, в якому просить визначити Комітет з питань молоді і спорту головним з розгляду резонансного законопроекту 2684, а також передати частину предметів відання нашого комітету, саме питання сім'ї і дітей, до відання Комітету з питань молоді і спорту. Вважаю взагалі це недоцільним. Тому нашим комітетом вже проведено дуже багато роботи в цьому напрямку. І пропоную направити лист від нашого комітету, в якому заперечити щодо передачі Комітету з питань молоді і спорту частини відання нашого комітету.

ТКАЧЕНКО О.В. Повністю підтримую.

Хто за?

Я думаю, що їм варто направити листа з приводу питань молоді, тому що вони дотичні до питань сім'ї та дітей. Я думаю, це буде гарною ініціативою з нашого боку.

Дякую.